

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

Reykjavíkurborg

Borgartúni 12-14
105 Reykjavík

Kópavogur, 30. september 2019
1903002 SB

Efni: Samgöngumál á höfuðborgarsvæðinu

Á fundi stjórnar SSH þann 25. september sl. samþykkti stjórn að vísa samkomulaginu sbr. a og b lið til sveitarfélaganna til efnislegrar umfjöllunar og afgreiðslu. Samkomulagið var undirritað þann 26. september sl. af framkvæmdastjórum sveitarfélaganna á höfuðborgarsvæðinu með fyrirvara um samþykki sveitarstjórna.

- a) Samkomulag um skipulag og fjármögnun uppbyggingar á samgönguinnviðum, þar með talið innviðum almenningssamgangna, á höfuðborgarsvæðinu til 15 ára, þ.e. til og með ársins 2033.
- b) Samkomulag varðandi rekstur almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu.

Jafnframt hefur stjórn falið framkvæmdastjóra að fylgja málinu eftir með kynningu í borgarráði og bæjarráðum, verði eftir því óskað og er því hér með komið á framfæri.

Í samræmi við ofanritað fylgir hjálagt samkomulag ásamt tilgreindum fylgiskjölum sem óskast tekin til efnislegra umfjöllunar og afgreiðslu, eins og áður sagði. Þá fylgir hér einnig minnisblað undirritaðs vegna samkomulagsins.

Afgreiðsla sveitarfélagsins óskast send á netfangið ssh(hja)ssh.is. Frumrit af samkomulaginu mun berast sveitarfélögum næstu daga.

Virðingarfyllst,

Páll Björgvin Guðmundsson
framkvæmdastjóri SSH

Hjálagt:

- 01 Samkomulag 26.09.2019
- 02 Samkomulag almenningssamg. á höfuðborgarsvæðinu 26.09.2019
- Fskj. 1 Viljayfirlýsing frá 21.09.2018
- Fskj. 2 Uppbygging samgangna á höfuðborgarsvæðinu til ársins 2033
- Fskj. 3 Samningur SSH og Vegagerðinar 20.06.2019
- Fskj. 4 Þingsályktun fimm ára samgönguáætlun 2019-2023
- Fskj. 4 Þingsályktun um samgönguáætlun 2019-2033

Minnisblað framkvæmdastjóra SSH vegna samkomulags

MINNISBLAÐ

Til: Aðildarsveitarfélaga SSH.

Frá: Páli Björgvini Guðmundssyni, framkvæmdarstjóra SSH.

Efni: Megininntak og helstu breytingar á samkomulagi um uppbyggingu á samgönguinnviðum á höfuðborgarsvæðinu 2019-2033.

Undirrituðum hefur verið falið að taka saman minnisblað um megininntak samkomulags milli ríkisins annars vegar og hins vegar Reykjavíkurborgar, Kópavogsbæjar, Hafnafjarðarkaupstaðar, Garðabæjar, Mosfellsbæjar og Seltjarnarnesbæjar um uppbyggingu á samgönguinnviðum á höfuðborgarsvæðinu 2019-2033. Þá einnig þær breytingar sem hafa verið gerðar á samkomulaginu frá því drög að því voru kynnt í Fagralundi Kópavogi þann 11. september sl.

Samningaviðræður á milli ríkis og fyrrgreindra sveitarfélaga hafa staðið yfir frá því í apríl 2019. Í fyrrgreindum viðræðum lá til grundvallar annars vegar viljayfirlýsing um viðræður um samgöngur á höfuðborgarsvæðinu, dags. 21. september 2018 og hins vegar skýrsla verkefnahóps um uppbyggingu samgangna á höfuðborgarsvæðinu til 2033, dags. nóvember 2018. Í apríl 2019 var stofnaður stýrihópur um uppbyggingu samgangna á höfuðborgarsvæðinu til 2033 sem var falið að móta tillögur til ríkisstjórnarinnar og sveitarfélaga á svæðinu um næstu skref í uppbyggingu samgangna á höfuðborgarsvæðinu og fjármögnun þeirra. Stýrihópurinn var skipaður þremur ráðherrum, formanni og varaformanni stjórnar SSH og borgarstjóra Reykjavíkur. Þá var skipaður starfshópur sem skipaður var einum fulltrúa frá forsætisráðherra, einum fulltrúa frá samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra og einum fulltrúa frá fjármála- og efnahagsráðherra og þremur fulltrúum frá Samtökum sveitarfélaganna á höfuðborgarsvæðinu. Í septembermánuði 2019 lágu síðan fyrir drög að samkomulagi þar sem náðst hafði sátt um grundvallaratriði þess. Í framhaldinu var, eins og áður sagði, haldinn kynningarfundur fyrir borgar- og bæjarfulltrúa á höfuðborgarsvæðinu þar sem drögin voru kynnt. Endanlegt samkomulag var síðan undirritað í Ráðherrabústaðnum 26. september af framkvæmdastjórum sveitarfélaganna á höfuðborgarsvæðinu og fulltrúum ríkisstjórnarinnar.

Meginforsendur samkomulagsins: Líkt og áður hefur verið kynnt er markmið samkomulagsins að stuðla að greiðum og skilvirkum samgöngum, ná markmiðum loftlagsmarkmiða stjórnvalda sem og að auka umferðaröryggi og tryggja skilvirka framkvæmd höfuðborgarpakkans og trausta umgjörð verkefnisins. Við upphaf samningaviðræðna var ljóst að mikilvægt væri að ná fyrrgreindum markmiðum á skömmum tíma og felur samkomulagið því í sér frambunga framkvæmdaráætlun og flýtingu tiltekinna framkvæmda, fjármögnuð með beinum framlögum ríkis og sveitarfélaga, flýti- og umferðargjöldum og eða öðrum sérstökum ríkisframlögum eða hlutdeild í öðrum tekjustofnum tengdum samgöngum.

Framkvæmda- og fjárstreymisáætlun (viðauki 1) samkomulagsins gerir ráð fyrir því að heildarfjármögnun höfuðborgarpakkans, þ.e. uppbyggingar samgöngumannvirkja á höfuðborgarsvæðinu, verði 120 ma.kr. á

verðlagi ársins 2019. 52,2 ma.kr. fara til uppbygginga stofnvega, 49,6 ma.kr í Borgarlínu, 8,2 ma.kr í hjóla- og göngustíga, göngubrýr og undirgöngu, og 7,2 ma.kr í umferðastýringar o.fl.

Skuldbindingar ríkisins felst í að fjármagna 45 ma. kr. með beinum framlögum sem og með þróun ríkislands við Keldur. Þá felst skuldbinding sveitarfélaganna í beinu framlagi næstu 15 árin í samræmi við hlutfallslegan íbúafjölda, samtals 15. ma kr. Framlög sveitarfélaganna og ríkisins samkvæmt samkomulaginu taka breytingum með sama hætti og sambærileg verkefni eru færð til nýs verðags í samgönguáætlun. Þá er áætlað að flýti- og umferðargjöld vegna þessa samkomulags verði skilgreind og innheimt til að ná fram framangreindum markmiðum en á sama tíma verða aðrir fjármögnunarkostir ríkisins jafnframt skoðaðir samhliða orkuskiptum og endurskoðun skattlagningar á ökutæki og eldsneyti, enda raski það ekki fjármögnun framkvæmdaáætlunarinnar. Í samkomulaginu er lögð áhersla á að álögð flýti- og umferðargjöld innan höfuðborgarsvæðisins renni til þeirra verkefna sem tilgreind eru í framkvæmda- og fjárstreymisáætlun samkomulagsins. Samkomulagið gerir ráð fyrir því að sameiginlegur starfshópur samningsaðila semji drög að frumvarpi um flýti- og umferðargjöld. Þá verði í samræmi um breytta gjaldtöku í samgönguáætlun einnig sett lög um gjaldtöku í öðrum landshlutum. Eftir er að útfæra flýti- og umferðagjöldin en allir mögulegir kostir verða skoðaðir með ítarlegum hætti til að tryggja að markmið og framgangur verkefna samkomulags þessa náist. Rétt er að benda sérstaklega á kafla 4 í samkomulaginu er varðar m.a. hvaða þætti verði horft til við útfærslu flýti- og umferðagjalda.

Samkomulagið gerir ráð fyrir flýtingu framkvæmda og er farið sérstaklega yfir það með sérstakri upptalningu í 5. kafla samkomulagsins. Þar er einnig lögð áhersla á bættu umferðastýringu, enda strax ráðist í markvissar aðgerðir til að nýta nýjar tæknilausnir og bæta umferðarljósakerfi á höfuðborgarsvæðinu í takt við markmið samkomulagsins.

Í fyrirkomulagi samstarfsins er gert ráð fyrir því að stofnað verði sameiginlegt félag, ríkis og sveitarfélaga sem heldur utan um framkvæmdina samkvæmt samkomulaginu þ.e. uppbyggingu samgangna á höfuðborgarsvæðinu og fjármögnun hennar ásamt því að félagið hafi nauðsynlegar lántökuheimildir og heimildir til innheimtu flýti- og umferðargjalda innan höfuðborgarsvæðisins. Tryggt verði fullt samráð við sveitarfélögin við samningu frumvarps um félagið. Í 6. kafla samkomulagsins er farið yfir aðalatriði vegna stofnunar félagsins.

Þá er rétt að vekja athygli á að samhliða stofnun félagsins verða festar í sessi skuldbindingar og hlutverk ríkis og hlutaðeigandi sveitarfélaga varðandi viðhald og rekstur stofnvega, stofnstíga og almenningsamgangna og gengið frá fjárhagslegum, lagalegum og tæknilegum atriðum í því sambandi.

Í samkomulaginu eru síðan endurskoðunarákvæði sbr. 7 kafla og skilgreindar lagaheimildir í kafla 8 sem kveða á um að ríkisstjórnin muni vinna að því að fengnar verði nauðsynlegar lagaheimildir til að samkomulagið nái fram að ganga.

Þá kveður samkomulagið á um að til að tryggja að markmið og skuldbindingar aðila skv. samkomulaginu nái fram að ganga muni samgöngu- og sveitarstjórnarráðherra leggja til framlög í samræmi við samkomulagið í tillögu til þingsályktunar um samgönguáætlun á gildistíma þess. Þá muni fjármála- og efnahagsráðherra gera ráð fyrir fjárhagsskuldbindingum samkomulags þessa í fjármálaáætlun og frumvörpum að fjárlögum hvers árs.

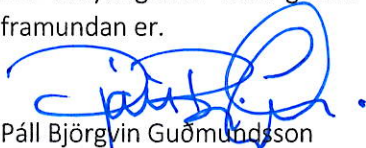
Við samningu lagafrumvarpa sem leggja skal fram samkvæmt samkomulaginu skal ríkið tryggja aðkomu og samráð við sveitarfélögin, enda skal efni þeirra taka mið af samkomulaginu.

Þá er gert sérstakt samkomulag varðandi rekstur almenningssamgangna þar sem unnið verður sameiginlega að endurskoðun samkomulags um tilraunaverkefni um eflingu almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu og framlengja gildistíma þess um 12 ár eða til 2034. Í samkomulaginu er gert er ráð fyrir því að árleg framlög ríkisins til verkefnisins verði að lágmarki óbreytt að raunvirði út tímabilið og þá verði í tengslum við uppbyggingu samgönguinnviða höfuðborgarsvæðisins horft til uppfærðra rekstraráætlana almenningssamgangna, þ.m.t. um rekstur Borgarlínu. Skal endurskoðun samkomulags um tilraunaverkefni um eflingu almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu vera lokið fyrir árslok 2020.

Ljóst er að um metnaðarfullt verkefni er að ræða sem mun skila sér í gríðarlegum umbótum í samgöngumálum á höfuðborgarsvæðinu enda meginmarkmið þess að stuðla að auknum lífsgæðum með uppbyggingu skilvirkra, hagkvæmra, öruggra og umhverfisvænna samgönguinnviða.

Breytingar á samkomulaginu: Þær breytingar sem gerðar voru á samkomulaginu eftir að drög voru kynnt fyrir borgar- og bæjarfulltrúum þann 11. september sl. fólu einkum í sér auknar áherslur í þá átt að aðrir fjármögnunarkostir ríkisins en flýti- og umferðargjöld yrðu jafnframt skoðaðir samhliða orkuskiptum og endurskoðun skattlagningar á ökutæki og eldsneyti, enda myndi það ekki raska fjármögnun framkvæmdaáætlunar samkomulagsins. Gæti önnur fjármögnun verið í formi sérstakra ríkisframlaga eða hlutdeildar í öðrum tekjustofnum tengdum samgögnum. Þá var því bætt við að ef ábati af Keldnalandi yrði umfram 15 ma.kr gæti sá ábati einnig komið til lækkunar flýti- og umferðargjalda og/eða eins og áður runnið til verkefnisins til viðbótar við önnur framlög ríkisins skv. samkomulaginu. Þá var ítrekuð sú áhersla að ráðast í markvissar aðgerðir er varða umferðarstýringar á höfuðborgarsvæðinu og lögð áhersla á að við útfærslu framkvæmdaáætlunar yrði hugað að greiðri tengingu aðliggjandi stofnbrauta, s.s. Sundabrautar inn á stofnbrautir höfuðborgarsvæðisins. Þá var lögð frekari áhersla á nokkra þætti s.s. er varðar tengingu samkomulagsins við tillögu að samgönguáætlun í október 2019, lagasetningu um gjaldtöku í öðrum landshlutum og hlutverk Vegagerðarinnar við fyrirkomulag samstarfsins um framkvæmdirnar. Þá var áréttað, að framlög ríkis og sveitarfélaganna skv. samningi Vegagerðarinnar og SSH frá 20. júní 2019 væru hluti af fjármögnun samkomulagsins. Aðrar breytingar tengjast síðan fyrst og fremst orðalagi og/eða almennri textagerð.

Eru breytingarnar sem gerðar voru taldar jákvæðar og muni styrkja framþróun þess verkefnis sem framundan er.

Páll Björgvin Guðmundsson

Framkvæmdastjóri SSH.

30.september 2019.